

man bliver led og ked af det hele, og derefter et langt Hverdagsliv, hvor Dag efter Dag slides til Ende uden Mening eller Hensigt, blot fordi de skal leve! Gud fri os for at blive en Cecilie With! Saaledes tænkte enhver alvorlig Læserinde, og i hendes Sjæl modnedes den Beslutning, at for hende skulde Dansen holde op, mens den endnu var Læg, og Tilværelsen skulde i Tide flydes med Arbejde og Interesser, der passede for de kommende Aar.

Eller naar Cecilie i Fortvivelse over Tomheden i Tilværelsen tager alt Sølv og Plet ud af Buffeten og gnider Indignation og Energi ind deri? Det var heller ingen Beskrivelse, som skulde give Næring til Forhaabninger eller Drømme, den gav ingen „bankende Hjerter eller blussende Kinder“, men den gav Uro i Blodet og Fart i Lemmerne. Kommandørens Døtre virkede paa sine Læserinder som et forsvaret Puf, der slyngede dem fra deres rosenrøde Drømmeland midt ud i det nøgne Hverdagsliv, hvor ingen kan sidde ret længe med Hænderne i Skødet uden at skamme sig og kede sig grundigt. Jonas Lie havde lært os, hvor let det kan ske, at Lykken gaar ens Dør forbi; selv om man synes, den har banket, tør man ikke stole paa, at den virkelig gør Alvor af Besøget og kommer indenfor. Den Lærdom bar Frugt for mange, i Tide fik de set sig om og fandt mere tilfredsstillende Objekter for deres Kræfter end Kagekurve og Plat-menager. — Det er een af dem, som ved Jonas Lies Hjælp undgik at dele Cecilie Withs Skæbne, der herved bringer ham en hjertelig Tak.

D. S. C.

Lida Gustava Heymann.

(Sluttet.)

Men her stødte hun mere end nogen Sinde paa uovervindelig Modstand. Om Imødekommenhed fra Autoriteternes Side var der slet ikke Tale — tværtimod, man søgte overalt at modarbejde hende.

Frøken Heymann dadler i høj Grad Sædelighedspolitiet, som efter hendes Mening ikke bekæmper Ondet, men snarere befordrer det.

Gennemtrængt af Goethes Ord: „Mit einer erwachsenen Generation ist nie viel zu machen in körperlichen Dingen des Geschmacks wie des Charakters. Seid aber klug und langt in den Schulen an und es wird gehen.“*) foresatte Lida Heymann sig at advare de Unge — saavel Piger som Drengene, saasnart de var komne ud af Skolen, mod Bylivets store Farer.

*) Med de Voksne er der aldrig noget at stille op, naar det gælder den sanselige Side af Karakter og Smag. Vær derfor kloge og begynd i Skolerne, saa skal det nok gaa.

Netop dette, at de er ganske ubekendte dermed, deri ligger de store Farer, der truer dem. Derfor vilde den hamburgske Føderation ogsaa give Børnene Undervisning om Kønslivet; Kendskab dertil er den sikreste Beskyttelse mod Faren.

Tre Gange blev der holdt Foredrag for Drengene og tre Gange for Pigerne; Foredragene blev holdte af Læger. I Aar holdt Lida Heymann selv et ganske udmærket Foredrag for Pigerne. Hun gik her til Værks ganske paa samme Maade, som den i Holland bekendte Nellie van Kol,*) der kæmper for samme Sag.

Først fortalte hun Børnene om Blomsterne og Planterne og gik derfra over til de højere stillede Dyrearter. Hun forklarede Børnene, hvorledes Leget og Aandens Kyskhed maa gaa Haand i Haand. Disse Foredrag, hvor naturlige Ting behandles naturligt, have imidlertid fundet stor Modstand i Tyskland. Skoleautoriteterne have „forbudt“ Lærerne og Lærerinderne at omtale den Slags Ting paa Skolerne. Ja, man gik endogsaa saa vidt, at man fandt det „umoralsk“ af Frøken Heymann, at hun vilde tale om den Slags.

Hvilke forvirrede Begreber!

En anden meget nyttig Indretning har Lida Heymann ogsaa kaldt til Live, nemlig „Industria“: en Forening for kvindelige Handelsbetjente, til hvilken der er knyttet en Handelsskole og et Kursus for Viderekomne. Hensigten med denne blomstrende Forening (den tæller ottehundrede Medlemmer), er at forbedre de Kvinders Forhold, som ere traadt ind i Handelen. Foreningens Fæstekontor hjælper til at skaffe gode Forbindelser og til at forhøje de unge Pigers Honorar. Men Tiderne have vist, at Fagkundskab er nødvendig for enhver, og derfor blev der oprettet en Skole, hvor de unge Piger kunne uddanne sig i deres Fag. Her kunne Pigerne altid finde Raad og Støtte. To hyggelige Stuer, hvori der baade er et Klaver og en Symaskine, staar aaben for alle Pigerne i „Industria“, ogsaa for hvem der ikke er Medlem af Foreningen. Piger, der ere uddannede, kunne faa varm Middagsmad for kun 21 Pfennige. Maden er godt tilberedt, og der hersker den fornøjeligste Stemning mellem de unge Piger, der alle synes at føle sig som hjemme her.

For de Piger, som her gaar Handelsskolen igennem, er der Lejlighed til gratis at lære at koge. Det er

*) Se „Kvinden og Samfundet“ Nr. 19, 20 og 21. (Maj 1901.)

en Selvfølge, at der er Masser af Anmodninger.

Men Frøken Heymann er ikke bleven staaende derved, hun har ogsaa fundet Tid til at give sig af med Børn. Henvend fem og tyve Børn, Piger og Drengene kommer om Aftenen hjem til hende. Her blive de beskæftigede med Læsning, Syning og Indbinding af Bøger. En Gang om Ugen komme de alle i Bad. I Begyndelsen sætte de sig derimod, men senere hen hører det til deres bedste Glæder. For en ren Ubetydelighed kan ogsaa voksne Kvinder faa Del i disse Bade.

Om Sommeren gør Børnene, fulgt af en Ledsager, lange Udflugter i det fri. De have saa Lov til at lege, som de selv have Lyst til.

Ogsaa paa de unge Skuespillerinder, navnlig Koristinderne — har Lida Heymann tænkt. Med de faa Indtægter de have, maa de alligevel selv bestride Udgifterne ved deres kostbare Toiletter. For at skaffe Midlerne til Veje, indlade de sig ofte i Forbindelser, som senere i deres Liv komme dem dyrt til at staa.

Frøken Heymann har derfor udsendt et Opraab til Hamborgs rige Damer. I dette anmoder hun dem om at sende hende deres aflagte kostbare Bal- og Selskabsdragter. Disse blive saa kemisk rensede og syede om, og kan købes mod Betaling af, hvad Rensningen af dem har kostet.

I alt dette er Lida Heymann Sjælen; til hende søge, alle som trænge til Raad og Hjælp, altid sikre paa at finde et aabent Øre og en levende Interesse.

Min unge, hollandske Veninde — den ogsaa her i Danmark fordelagtig bekendte Frøken Nort, fra hvem jeg har disse Meddelelser, skildrer Frøken Heymann som en ungdommelig, slank Skikkelse, med gennemtrængende, klare, blaa Øjne, bølgende lyst Haar og smalle, hvide Hænder, der ligesom understreger hvert Ord, naar hun taler.

Saaledes ser denne unge, energiske Kvinde ud, som giver et lysende Eksempel paa, hvad en fast Vilje, et varmt Hjærte og en fyldt Pung i Forening forstaar at udrette.

E. K.

Almindelig Stemmeret

for

Kvinder i Avstralien.

Et af de mest interessante forfatningsmæssige Forsøg, der nogen Sinde er foretaget under det engelske System med ansvarlig Regering — skriver Londoner Bladet „Daily Chronicle“s Korrespondent i Melbourne*) — vil blive gjort ved næste

Forbundsvalg i Avstralien som Følge af Indførelsen af almindelig kvindelig Stemmeret i „The Commonwealth of Australia“ (De forenede Kolonier i Austr.). Kvindelig Stemmeret har været indført i nogle af de amerikanske Stater og i nogle af de avstralske Kolonier, men for første Gang vil det nu blive prøvet over en hel Fællestet, delt i Distrikter, der er ensartede med Hensyn til Race og Karakter, og tilstrækkeligt folkerige til at give Resultater, som man kan tillægge større Værdi, end man nogen Sinde før har kunnet ved de tidligere Erfaringer med den mere sogne-mæssige Inddeling. Den avstralske Forfatning er paa falden Undtagelser nær (særligt med Hensyn til Valget af Overhuset), dannet efter det engelske System. Desuden er ca. 90 pCt. af Befolkningen af britisk Fødsel eller Oprindelse.

Avstraliens Valgembedsmænd viser i deres første tilnærmede Liste over valgberettigede, hvis Navne vil komme paa Forbundslisterne, at i de store Hovedstæder Sydney, Melbourne og Adelaide, vil de kvindelige Vælgeres Antal sikre dem en stor Majoritet over de mandlige, men at der, dersom man tager hele Avstralien som Helhed, vil være en betydelig mandlig Majoritet. Følgende Tal vil give nogen Forestilling om, hvorledes de 1,827,000 Vælgere er spredt over Staterne.

	Mænd	Kvinder
New South Wales	340.000	280.000
Victoria	307.000	317.000
Queensland	120.000	80.000
South Australia	95.000	90.000
Western Australia	70.000	37.000
Tasmania	41.000	40.000
Ialt 973.000		844.000

Det er imidlertid kun i Hovedstæderne, at de kvindelige Stemmers Overvægt er iøjnefaldende. I Sydney Hovedstadsdistrikt vil der være en Majoritet af over tyve Tusind for Kvinderne, i Melbourne af over seks og tyve Tusinde.

Hvilken Virkning denne Overvægt over Mændene i Byerne vil have paa det første Forbundsvalg i 1904 efter den nye Valgret, er ikke godt at sige. Der er intet Sideskykke i Avstraliens Historie. I Victoria betyder det en fuldstændig Omvæltning i Vælgernes Indflydelse (electoral power); thi der har Kvinderne aldrig før haft Valgret og har ikke engang nu faaet Stemmeret til Statsvalgene.**) Ni Tiendele af de Kvinder, der vil udøve deres nye Ret i Melbourne, er Kvinder, der maa tjene til deres eget Livsophold. De vil stemme for den radikale og protektionistiske Kandidat, for Regeringen, som gav dem Retten og fastsatte, at enhver Embedsmand under Forbundsregeringen skulde have en Minimumsløn af 110 Lstr. (ca. 2000 Kr.) om Aaret. I Ny Syd Wales vil Kvinderne være mere ligeligt delt mellem Frihandelsmændene og Protektionisterne, men naar alt kommer til alt, vil Frihandelsmændene, med de Liberales og Socialisternes Støtte, tage Hovedparten af de kvindelige Stemmer.

R. S.

*) Municipal Retormer, April 1903.

**) I Avstralien har man nemlig 3 Slags Valg: kommunale Valg og 2 politiske Valg, nemlig til hver enkelt Stat for sig og til hele Statssamfundet (The Commonwealth), der er en Sammenslutning af de avstralske Stater (Colonies).

Udlandet.

— Den internationale Kongres. Allerede i denne Maaned har den lokale Berliner-kommitté begyndt sit Arbejde med Forberedelsen til Kongressen til Sommer. Berliner-kommittéen skal, som dens Leder, Fru Hedwig Heyl siger, „kun skabe den Form, hvori Tyske Kvindeforeningers Forbund som Kongresorganisator skal yde sit rige Indhold“.

Ikke desto mindre tæller denne rent forbedrende Kommitté 125 Medlemmer! Og et fast Bureau er oprettet af den.

I London holdes i 1899 Kvindesagkongressen og i C. b. W.'s Generalforsamling i de samme Dage. Denne Ulempe undgaaes i Berlin, hvor i C. o. W.'s Moder holdes fra den 8de til 14te og Kongressens fra den 13de til den 18de Juni 1904.

Norge. Bergenserindernes Kaffe-stue for Udearbejdere modvirker Brugen af alkoholiske Drikke og vil i det helle tjene som kulturelt Løftemiddel, hvorfor det er Kvinder af den dannede Klasse, der her betjener Arbejderens Kredsens Damer og skiftevis Tjeneste i Kaffe-stuen, og det forlyder, at man har al Grund til at være tilfreds med den nu herlige Virksomhed.

Sverige. I Stockholm har man et andet Udsagn af Kvinders Kamp mod Alkoholen og af deres Omsorg for de frysende. Det er 5 Øres Automaten for varm Mælk. Den ligger en lille Kiosk, fra hvis Top en Lanterne med Indskriften „Varm Mælk“ indbydende lyser en i Møde. Paa Forsiden findes Pengeridsen samt 2 Knapper for Mekanismen, et Rør for varm Mælk og et for do. Vand; desuden to vedhængende Bægere. Automaten Indre viser foruden den nødvendige Mekanisme en større Cisterne (ca. 50 Potter) for det varme Vand og inden i denne en Beholder, der rummer 20 Potter Mælk (80 Bagerfulde). Et Gasblus under Vandbeholderen indestaar for Varmen.

Naar den besøgende ved Hjælp af sin 5 Øre har skaffet sig Ret til at udtrække Knappen paa Varmtandsrøret og derved har fået Vand til Afskylning af Bægeret (Vandet føres bort i en Afløbsrende), saa drages den anden Knap ud, der aabner for Mælken, hvis Forhold er 15 Potter nymalket Mælk og 5 Potter skummet. Apparatet koster med fuld Opsetning mellem 5 og 600 Kr. og er efter ovennævnte Ordning beregnet paa at kunne passe selv i 6 Timer. Mælkens Pris er, som man ser, sat overordentlig lavt, da Sagen ikke er tænkt som „Geschäft“.

Fru Randi Blehr, efterhvis Beretning i „Nylands“ dette korte Uddrag er gjort, henviser til Frk. Valborg Ulrich, n. Blasiholms-hamn, Stockholm, som den, der i Sagens Interesse sikkert vil være villig til at give yderligere Oplysninger.

Tyskland. Den socialdemokratiske Kongres for Provinzen Brandenburg har enstemmig

vedtaget følgende Resolution: „Under Kampen for den almindelige, lige, hemmelige og direkte Valgret til den preussiske Landdag skal, i Overensstemmelse med det socialdemokratiske Program, overalt og med den største Energi Krævet om Stemmeret for Kvinder rejses og indgaaende begrundes.“ (Schw. Blätter).

Holland. Desværre maa det sociale Institut i Amsterdam lukkes for et Aars Tid af Mangel paa Elver. Det var især unge velstaaende Kvinder, som der fik Uddannelse til nyttigt socialt Arbejde. Mange Elever derfra har nu faaet Opsyn med Arbejderboliger, vaarogtede Børn o. s. v. Aarsagen til den ringe Interesse er vist den, at Uddannelsen paa Institutet kun gav ringe Sikkerhed for en uafhængig Fremtid. Derfor var det kun rige Folk, der kunde vælge dette Arbejdsfelt.

— Advokat Mr. van Dorp, den 2den kvindelige Advokat i Holland, har vundet sin første Proces. Fr. Mr. Koht, den første Kvinde, der har taget Eksamen som Retssagfører i Holland, har sammen med sin Forlovede, der ogsaa er Advokat, oprettet et Kontor i Rotterdam.

B. Nort.

Om Frk. v. Dorp skriver Centralblatt des Bundes deutscher Frauenvereine: I Haag har fornyligt det første Defensionsat af den første kvindelige Sagfører fundet Sted. En i aandelig Henseende noget uudviklet 18-aarig Yngling beskyldtes for at have stjalet Bank-sedler fra sin Principal. Fra Retten i Middeburg blev Sagen appelleret til den højer-

Instans i Haag; og her indfandt sig særlig mange Damer og Herrer, men mærkeligt faa Sagførere for at høre Frk. van Dorp forsvare den anklagede. Den unge Sagførerinde saa nydelig ud i Talar, og var i sit Væsen særdeles utvungen og naturlig, selv da Statsadvokaten, Dr. Reitsma begik en slem Taktløshed. I Stedet for at holde sig til Sagen, begyndte han nemlig sin Tale med en skarp Polemik mod den Reform, at Kvinderne nu ogsaa tilvender sig Sagførerstillingerne. Som om der forelaa en Trang dertil! Som om der ikke var tilstrækkeligt mange mandlige Sagførere! Men Mejonfrou de Advokaat, som Retspræsidenten tilfalte Frk. Dr. van Dorp, holdt en dadeløs, klar, juridisk Tale, som kun drejede sig om Sagen. Hun gik ikke med et Ord ind paa sin Modparts Uheldighed og gav ham derved det bedste Svar.

Det er ganske interessant i denne Sammenhæng at erindre, at Holland regeres af en Kvinde.

— Dr. med. Fru Jakobs fra Holland har nylig i Wien holdt et Foredrag om den hollandske Kvindevælgelse, hvoraf det fremgik, at Kvindessamfundet, der omfatter 32 Foreninger af forskellige Retninger, for hvilke det endelig var lykkedes at fremkalde Lukningen af de offentlige Huse. Under Diskussionen blev ogsaa Nyttens af Fællesskoler fremdragne, og Fru J. forsikrede, at man i hendes Land kun havde høstet gode Erfaringer, saavel for de lavere som de højere Skolers Vedkommende.